

Pesjakove, za katero nas po pravici zavidajo Slovenci; al nikoli nas ni vse tako zavzela kakor danes z ljubkim prizorom iz življenja Vodnikovega, ki ga je nalašč spisala za ta večer. Po prijaznem dovoljenji njenem smo ga na drugi strani natisnili celega, da ga beró njeni čestitelji povsod. Vodnika in Cojza nam je zvesto načrtala v blagih njunih značajih in deklico gorensko v kratkih črticah vso vzela iz naroda našega. Al tudi predstava tega dramatičnega prizora bila je izvrstna. Gosp. Grazeli v vsem je bil tak, kakor da bi bili Vodnika samega gledali in slišali ga govoriti; g. Noli, ki je vljudno še le v zadnjem trenutku prevzel rolo Cojza in jo izvrstno izvršil, je spet danes prav očitno pokazal, kolika moč je onnarodnemu gledališču, gospá Brus-Valentova pa, za take naloge kakor vstvarjena, jima je vredno stala na strani. Ni tedaj čuda, da je bila scena „na Koprivniku“ z navdušeno pohvalo sprejeta in da so živahni slava-klici doneli gospej pisateljici, ki je bila s svojo hčerko pričujoča. — Trije zbori: „Vodniku“, „Domovini“ in „Straža na Višegradu“, ktere je pod spretnim vodstvom gosp. V. Valente z velikim vtiskom pel naš izvrstni, s prelepimi glasovi pomnoženi moški zbor, — globoko v srca segajoči Mendelsohnov trio v D-moll, ki so ga na glasno pohvalo vršili umetniki gospodje Viktor Bučar, Anton Förster in kapelnik Šantel, — arija iz Verdijeve opere „Un ballo di maschera“, s katero se je odlikoval g. Medén, in priljubljeni trispev iz opere „Lucrezia Borgia“, ki so ga peli gospá Odijeva in gospoda Valenta in Medén in je vzbudil živahno pohvalo — so bile druge interesantne točke besedinega programa. Po „besedi“ začel se je ples, ki ga je muza Terpsihora zapisala med najličnejše ljubljanske; blizo 70 parov se je sukalo v kvadrilji, narodnem kolu in kotilijonu z očitnim veseljem pod poveljstvom g. Juvančiča, ki se more sponašati, da ga je njegovo, čeravno že proti 5. uri zelo trudno krdelce raje ubogalo, kakor vojaškega generala njegova še ne vtrujena armada. Če povemo še, da je odsek za veselice skrbel za primerno okinčanje dvorane, — da so gospodje knez Metternich, deželni glavar grof Auersperg, baron Mihael Zois in mnogi častiti gospodje tudi iz dežele obiskali to veselico, in da sta gosp. dr. Poklukar iz „ustavoverskega Babelna“ dunajskega in g. prof. Zupan iz Reke pozdravila čitalnično skupščino, ki se je Vodniku na spomin sešla 4. svečana, povedali smo vsaj povrh, kaj se je godilo ta večer v čitalnici, ter dostavljamo le to, da vsakemu je lahko žal, ki se ni udeležil veselega spomina Vodnikovega.

— (Prošnjo za svilorejske sejme) društva Metliškega je c. kr. deželna vlada rešila s tem, da taki sejmi ne morejo dobiti privilegije, da pa je svilorejskemu društvu pripuščeno, kedar in kje hoče prodajati pride lane kokone, in dan za to oklicati kakor mu drago brez posebnega dovoljenja okrajne gosposke.

— (Vprašanje do tistih, ki pivo kuhajo in do tistih, ki ga prodajajo). V Gradcu, kjer je vse dražje kakor pri nas, se je zdaj navadno pivo podražilo za 1 krajcar, to je, vrček namesti 8 krajc. veljá 9 krajc. Vprašamo tedaj, zakaj je v Ljubljani vrček po 11 krajc.? Prosimo odgovora, ker pivo je pijača, ki je privošiti smemo vsacemu, ne tako pa vina, in še manj žganja.

— (Poberki iz časnikov.) Kakor sta „Tagblatt“ in „Laibacherica“ pisala, so se pustne dni spet enkrat zbrali ljubljanski „konstitucionalci“ in kričali po direktnih volitvah, pa udrihali po bogoslovskih semeniščih. Naši konstitucionalci so res pravi bajazzi; kakor se jim da parola iz Dunaja, tako začno svoje burke v Ljubljani! Demostenes za direktne volitve je bil pl. Kaltenegger, zagrizen „ustavoverec“, ki pa je danes, kakor nekdanj Peter Kristusa, zatajil usta-

voverstvo, in podiraje ustave deželne in celó decembersko ustavo kričal vkljub tem ustavam po direktnih volitvah v državni zbor. — Drug govornik je bil — tudi finančar — gosp. Dimic; ta pa s tako velikanskimi mahljeji nažigal po semeniščih, da so vse križem pršile pleve na konstitucionalne glave, rekši, da obstanek škofovskih semenišč se iz državnih ozirov ne more dopustiti in da bogoslovskim vedam naj se na javnih viših šolah odkaže dostojen prostor. V „Danici“ so mu vrli naši gospodje bogoslovci sami tako tehten odgovor dali, da ga ima dosti; konečno so mu to-le djali: „Ako bi bili v zadnji seji konšt. društva govorili o nesrečnem stanu avstrijskih financ, o sredstvih, kako državi pomagati na čvrstejše noge in modérni „deficit“ spremeniti v zaželeni „profit“, ali drugem sličnem predmetu, bili bi znabiti državi bolj koristili, kakor z reformatoriškimi nasveti v cerkvenih rečeh. „Petelin naj se le na domačem kupu postavlja,“ pravi pregovor, kajti z veliko sramoto mora bežati, ako se predrzne na tujem dvoru zapeti svoj hripavi „kikeriki“. Čedno pometajte po svojem precej smetnem skednji, nas bogoslovce pa pustite mirno živeti vedi in če tudi še premišljevanju!“ Škofijska semenišča so izvrstne naprave, sicer bi se vam ne zdele slabe, in ne bile bi vam na poti. Ako bo pa treba kake reforme, bodo že skrbeli za to drugi možje, ki imajo v to svoje pravice, in ki se pečajo s čim boljim kot so vaše novošegne prekucevalske ideje. V prihodnje tedaj, gospodine Dimic, svoje reformatorične govore bolj prevdarite, da bo kaj več ognja nego dima.“ — Zdaj pa še nekaj iz „Tagblatta“. V listu od 1. t. m. ta „ljubeznjivi“ časnik, ki ljudem srca in ledice preiskuje in kar ne najde pa se zlaže, pripoveduje svojim bralcem interesantno novico, da „tudi naši (kranjski) državni poslanci so za prenaredbo volilne postave pridobljeni.“ Kakor slišimo, je bil velikansk krohot med našimi poslanci, Dalmatinci in Istrijanci, ko so „iz Ljubljane“ brali to „novico“, ki se sklada s tisto, da so jim na ponudbo „mastne Verwaltungsraths-službe.“ Piše se nam, da naši poslanci zdaj res že vsak dan hodijo „Tagblatt“ gledat, pričakovaje, da jim ljubljansko konstitucionalno društvo pošlje zaupnico (vsaj zaupnice nemškutarske so zdaj na dnevnem redu) in da jim konstitucionalci pošljejo diplomu „častnih udov“ tega „izvrstnega društva.“

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Iz državnega zbora še zmirom nimamo nič važnega povedati. Pododbor še zmirom premetava resolucijo gališko, pa še ni tako daleč ž njo, da bi si upal pred skupni odbor. Čedalje bolj pa se vtrjuje misel, da se Poljakom bodo dale le nektare drobtine in da vsaj nekteri galiških poslancev so trdnega namena, da vzamejo resolucijo deželnega zbora gališkega raji nazaj, predno bi dovolili, da se jej glava odseka. Menda se tudi Poljaki čedalje prepričujejo, da pod tem ministerstvom ni pričakovati dežlam ugodne poravnave. Pozno je pač spoznanje tega, kar bi bili lahko brž spoznali, in ne prisedši v državni zbor, bili bi pomagali, da bi se bila mršava situacija že davno odstranila in pretrgana nit sprave na novo vtrdila. — Prav dolgočasno je zdaj v državnem zboru; federalisti so večidel šli domu na pustne praznike. Zavoljo premalo nazočih tudi klubovanje spi. Predsednik zbornice je pismeno pozval českih 37 poslancev, naj pridejo v zbor, ter jim zažugal, da se jim vzame poslanstvo, ako ne pridejo v 14 dneh. Da pa ne pridejo, je gotovo. Že se govori, da se o veliki noči odloži zborovanje;

sliši se pa tudi, da ga bode takrat popolnoma konec, ker do tistihmal bode vlada imela državni proračun dovoljen. Če je res, kar dunajski „Tagbl.“ piše, ministerstvo samo čuti, da omahuje; ta časnik namreč pripoveduje, da ministerstva predsednik knez Auersperg je deputacijo graškega mestnega odbora, ki mu je prineslo zaupnico, prosil, naj mu ustavoverska stranka zvesta pomočnica ostane, sicer ni mogoče, da bi se ministerstvo leto in dan zdržalo.

— Presvitli cesar, ki se je s cesarico podal na Tirolsko v Meran, pride danes za 2 dni v Innspruk in se vrne v petek na Dunaj nazaj. Tudi dr. Rapp, deželni glavar tirolski, in pa prof. Greuter sta ondi. Tirolci se od tega, da bi cesar jim zopet skazal čast jih obiskati, nadejajo dobrega vspeha. Vsaj to je znamenje ugodno, da minister Lasser, ki je ves gotov že bil, da bode spremil cesarja v Tirole, je moral domá na Dunaji ostati.

— Za veliko razstavo kmetijsko, obrtnijsko in umetniško na Dunaji se ne delajo samo priprave po vsem našem cesarstvu, temuč po vsej Evropi, pa tudi v Ameriki, Aziji in Afriki.

— V časniku „Ost und West“, ki je ob novem letu namesti „Zukunft“ izhajati začel, smo federalisti avstrijski gorkega zagovornika dobili. Želimo mu zdatne podpore od strani slovanstva.

— Časnik „Volksfreund“ in „Gemeindezeitung“ je dunajsko ministerstvo kupilo, da bota bralce zdatno napijala z ustavoverstvom in brezverstvom. „Volksfreund“ ne bode nikogar zbegal, ker, kdor ta časnik v roke dobí, že ume sam presoditi, pri čem da je; „Gemeindarica“ pa se bo vrinila mnogim preprostim bralcem tudi pri nas, ki tako malo umejo časnikarstvo presoditi, da vse verjamejo, kar v „cajtengah“ stoji. Zato vigilantibus jura!

Iz Prage. — Postava, ki jo je sklenil deželni zbor česki, da sme mesto Praga najeti posojilo za 5 milijonov, ni potrjena. Kaj neki bodo k temu rekli ljubljanski ustavoverci, ki so se tako hudovali, da deželni zbor kranjski ni pritrdil posojilu ljubljanskega mesta za 1 milijon.

— Veliko nevoljo izbuja to po vsej deželi, da v prihodnje imajo nemški porotniki soditi zavoljo časniških pregreškov zatožene vrednike slovanskih časnikov. Ker dosihmal praški narodni porotniki so vse vrednike v tacih pravdah za nedolžne spoznali, je razkačilo to državnega pravdnika tako, da je zahteval od ministerstva pravosodja, naj sodišče iz Prage preloži v Heb (Egger) in Liberec (Reichenber). Ali bo s tem tudi državni pravdnik svoj namen dosegel ali ne, se ne vé; to pa se vé, da če nemški porotniki obsodijo slovanskega pisatelja, bode razdraženost na Českem še veliko huja.

Hrvaško. — Kakor „Ost und West“ iz Dunaja piše, se je v soboto v Pestu nit obravnav s hrvaškimi zaupniki pretrgala. Na svečnice dan — zadnji dan pogajanja zaupnikov s predsednikom ogerskega ministerstva grofom Lonyay-em — je stvar tako dobro stala, da bilo je upati polne poravnave s trojedno kraljevino; vse je bilo veselo, ko se je čulo o srečnem izidu mnogoletnih homatij. Grof Lonyay si je le to pridržal, da vse točke pogodbe s hrvaškimi zaupniki predloži ogerskemu ministerstvu v končni sklep. V soboto je imelo ministerstvo 5 ur sejo, al ono — ni odobrilo predlogov, in tako se je razdrla vsa obravnava; hrvaški zaupniki so šli domú. Zakaj in kako se je to nenadoma zgodilo, ne vé „Ost und West“ povedati. „Pester Lloyd“ pripoveduje iz ministerske seje, da so hrvaške zahteve

prenapete, da se ne skladajo s postavno spravo s Hrvaško in Slavonijo itd. „P. Naplo“ pa bolj rahlo govori o tem razdoru, rekši, da „večidel le malenkosti“ so krive, da se ni doseglo porazumljenje, in da le teh v tem hipu ministerstvo ni moglo končno rešiti. In tako visi hrvaška poravnava tudi v zraku! To dobro — pravi „Ost und West“ — je vendar imela ta obravnava, da obé stranki (národna in magjarska) veste, pri čem da ste, — koliko da ena mora odjenjati, koliko druga dodati. O vsem bode razsodilo to, kako bodo se izvršile prihodnje volitve v deželni zbor zagrebški.

Špansko. — Spet ne bode dolgo trpelo in Španci bodo odstavili kralja Amadeja, ki so si ga še ne pred poldrugim letom iz Laškega na pósodo vzeli (Amadej je namreč sin kralja laškega Viktora Emanvela). Že ga prav tista liberalna stranka, ki ga je na prestol španski posadila, za izdajalca preklinja, zato ker je slovó dal prenapetemu liberalnemu ministerstvu in si izbral ministerstvo iz bolj zmerne liberalne stranke pod predsedstvom Sagaste. To ministerstvo pa je 22. dne t. m. od državnega zbora z 170 glasovi proti 121 dobilo nezaupnico. Ni mu tedaj ostajalo po takem družega nego razpustiti državni zbor (kortes e) in razpisati nove volitve. Konec vsega bode spet revolucija in kralj Amadej bode se moral vrniti v deželo, kjer „citrone cvetó“.

Poslano.

Dne 2. januarija 1872. me pozove gosp. France Rapoc telegrafično, naj pridem kazensko obravnavo o Novoveški dogodbi v Celje stenografovati in da mi bodo stroški povrnjeni. Stenografoval sem vso od 3. do 5. januarija trajajočo obravnavo in vse dodelano poročilo razun končnega govora zagovornikovega sem poslal 16. januarija g. Rapocu, ktero je drugi dan prejel in tudi zelo skrženo v „Slov. Nar.“ natisniti dal. 21. januarija sem oddal tudi konec obravnave in vendar še dozda „Slov. Narod“ ni natisnil tega, da si je svoje poročilo „izpred sodnije“ končal z besedami „konec prihodnjič“. Da bi slavno občinstvo ne nalagalo meni te zamude, prisiljen sem to objaviti s pristavkom, da še za gotove stroške nisem videl beliča. O družih umazanih rečeh prigodivših se v tem primerljeji še molčim do zdaj!

V Brežicah dne 4. februarija 1872.

Ivan Tanšek.

Listnica vredništva. Gosp. P. v G: Na vprašanje Vaše najdete v današnjem listu odgovor; pesmica „gosp. v rez.“ pride nekoliko kasneje, ko zima mine.

Žitna cena

v Ljubljani 3. februarija 1872.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 40. — banaške 7 fl. 30. — turšice 4 fl. 60. — soršice 5 fl. 60. — rži 3 fl. 20. — ječmena 3 fl. 60. — prosa 3 fl. 40. — ajde 3 fl. 80. — ovsa 2 fl. 20. — Krompir 2 fl. 20.

Kursi na Dunaji 5. februarija.

5% metaliki 63 fl. — kr. Ažijo srebra 111 fl. 25 kr.
Narodno posojilo 72 fl. 40 kr. Napoleondori 9 fl. — kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu } 27. jan. 1872: 60. 62. 30. 87. 82.
na Dunaji } 62. 67. 85. 53. 16.
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 10. februarija.